

**Vastaus valtuustoaloitteeseen 3/2024: Kirkkonummen kunnan varhaiskasvatuksen henkilöstön pito- ja vetovoiman vahvistamiseksi**

Kunnanvaltuusto 07.09.2026

231/01.00.00/2024

**Päätösehdotus**

Kunnanvaltuusto päättää pitää selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 3/2024 Kirkkonummen kunnan varhaiskasvatuksen henkilöstön pito- ja vetovoiman vahvistamiseksi riittävänä ja aloitetta loppuun käsiteltynä.

**Käsittely**

<Aloita käsittelyn kuvaus tästä>

**Päätös**

**Päätöshistoria**

Kunnanhallitus 17.08.2026 § 213

**Valmistelija**

Henkilöstöjohtaja Lea Pääkkönen  
etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihe)

**Päätösehdotus**

Kunnanjohtaja Sailas Virpi

Kunnanhallitus päättää antaa kunnanvaltuustolle selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 3/2024 Kirkkonummen kunnan varhaiskasvatuksen henkilöstön pito- ja vetovoiman vahvistamiseksi ja ehdottaa, että valtuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuun käsiteltynä.

**Käsittely**

Hallintojohtaja Jaana Suihkonen esitteli asiaa kokouksessa.

Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi ja totesi, että keskustelun aikana Ronja Karkinen oli tehnyt seuraavan palautusehdotuksen:

Asia palautetaan valmisteluun siten, että valvonta-ateria tehtävä laajennetaan kaikille lapsia ruokailutilanteessa valvoville ja samalla itse malliruokaileville henkilöstöryhmille.

Palautusehdotusta kannattivat Antti Kilappa, Sanni Jäppinen, Sini Felipe ja Sari Haapasaari.

Palautusehdotusta ei hyväksytty yksimielisesti joten puheenjohtaja ilmoitti, että asiasta on äänestettävä.

Puheenjohtaja ehdotti, että asiasta äänestetään niin että ne jotka kannattavat asian jatkokäsittelyä äänestävät JAA ja ne jotka kannattavat Ronja Karkisen palautusehdotusta äänestävät EI.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 7 JAA ääntä, 5 EI ääntä ja 1 tyhjä ääni.

Asian jatkokäsittely sai enemmän ääniä, joten asian käsittelyä päätettiin jatkaa.

JAA äänestivät Ulf Kjerin, Josephine Frimodig, Urho Blom, Viveca Lindgren, Kim Åström, Anna Sahiluoma ja Jani Kähkönen

Ei äänestivät Sini Felipe, Sanni Jäppinen, Antti Kilappa, Ronja Karkinen ja Sari Haapasaari

Tyhjää äänesti Martin Valtonen.

Päätös Kunnanhallitus päätti päätösehdotuksen mukaisesti.

Selostus Valtuustoaloitteen tavoitteena on vahvistaa Kirkkonummen kunnan veto- ja pitovoimaa sekä edistää varhaiskasvatuksen henkilöstön pysyvyyttä. Aloitteessa keinoksi on esitetty valvonta-ateriakäytännön laajentamista koskemaan kaikkia niitä henkilöstöryhmiä, jotka osallistuvat lasten ruokailutilanteiden valvontaan ja ruokailevat samalla lasten kanssa malliruokailun periaatteiden mukaisesti.

Valvonta-ateria liittyy työntekijälle määrättyyn työtehtävään, eikä kyse ole työntekijän vapaasti käytettävissä olevasta henkilöstöedusta. Päiväkodin johtaja arvioi toiminnan ja lasten turvallisuuden perusteella, kuinka monta työntekijää ruokailutilanteessa tarvitaan lasten ruokailun valvontaan ja ohjaamiseen, sekä nimeää kyseisiin tehtäviin tarvittavat työntekijät.

Valvonta-ateriaan oikeutetulla työntekijällä tulee olla työnantajan määräämä tehtävä valvoa ja ohjata lasten ruokailua, ja aterioinnin tulee tapahtua samanaikaisesti valvottavan lapsiryhmän kanssa. Valvonta-ateria käsitellään palkanmaksussa Verohallinnon vuosittain vahvistamien perusteiden mukaisena veronalaisena luontoisetuna. Toiminnan järjestämisen näkökulmasta koko henkilöstöä ei ole tarkoituksenmukaista eikä perusteltua määrätä samanaikaisesti ruokailun valvontatehtävään.

Yhdenvertaisen toimintatavan varmistamiseksi päiväkotien johtajat nimeävät valvontatehtäviin osallistuvat työntekijät yhtenäisten, ennalta määriteltujen periaatteiden mukaisesti.

Valtuustoaloitteen keskeisenä tavoitteena on varhaiskasvatuksen henkilöstön veto- ja pitovoiman vahvistaminen. Tämän tavoitteen edistämiseksi voidaan vuoden 2027 toiminnan ja talouden suunnittelun yhteydessä selvittää lounasedun sisällyttämistä kunnan henkilöstöetuihin.

Lounasetu voitaisiin toteuttaa laajentamalla nykyisen ePassi-henkilöstöedun käyttötarkoitusta lounasetuun. Tällä hetkellä ePassi-etua voidaan käyttää liikuntaan, kulttuuriin, hierontaan sekä terveys- ja hammashoitopalveluihin. Lounasedun käyttöönoton yhteydessä tulisi arvioida muun muassa edun kustannusvaikutukset, verotuksellinen käsittely sekä käytännön toteutustapa.

Lounasedussa työntekijän omavastuuosuus määräytyy Verohallinnon kulloinkin voimassa olevien perusteiden mukaisesti ja työnantaja vastaa jäljelle jäävästä osuudesta. Mahdollisesta lounasedun käyttöönotosta ja sen laajuudesta voitaisiin päättää vuoden 2027 talousarvion yhteydessä käytettävissä olevat määrärahat huomioon ottaen. Mikäli lounasetu otetaan

käyttöön yleisenä henkilöstöetuna, se olisi yhdenvertaisesti kunnan henkilöstön käytettävissä henkilöstöryhmästä riippumatta, mukaan lukien avustavissa tehtävissä työskentelevä henkilöstö.

## Päätöshistoria

Kunnanhallitus 10.11.2025 § 360

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Valmistelija  | Varhaiskasvatusjohtaja Anu Vesiluoma<br>Varhaiskasvatuksen erityisasiantuntija Vesa Joronen<br>etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihde)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Päätösehdotus | Kunnanjohtaja Sailas Virpi<br><br>Kunnanhallitus päättää<br><br>1<br>antaa selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 3/2024 Kirkkonummen kunnan varhaiskasvatuksen henkilöstön pito- ja vetovoiman vahvistamiseksi ja ehdottaa kunnanvaltuustolle, että valtuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuun käsiteltynä<br><br>2<br>tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.                                                                                            |
| Käsittely     | Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi ja totesi, että keskustelun aikana Outi Saloranta-Eriksson on tehnyt seuraavan palautusehdotuksen:<br><br>Asia palautetaan valmisteluun siten, että valvonta-ateria mahdollisuus laajennetaan kaikille lapsia ruokailutilanteessa valvoville ja samalla itse malliruokaileville henkilöstöryhmille.<br><br>Palautusehdotusta kannattivat Sini Felipe ja Ronja Karkinen.<br><br>Puheenjohtajan tiedustellessa, palautusehdotus hyväksyttiin yksimielisesti. |
| Päätös        | Kunnanhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta 20.05.2025 § 28

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|---------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Valmistelija  | Varhaiskasvatusjohtaja Anu Vesiluoma<br>Varhaiskasvatuksen erityisasiantuntija Vesa Joronen<br>etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihde)                                                                                                                                                                                                                                   |
| Päätösehdotus | Sivistysjohtaja Ikonen Eeva-Kaisa<br><br>Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta päättää antaa selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 3/2024 Kirkkonummen kunnan varhaiskasvatuksen henkilöstön pito- ja vetovoiman vahvistamiseksi ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuun käsiteltynä. |
| Käsittely     | Varhaiskasvatusjohtaja Anu Vesiluoma oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

Käsittelyn aikana varapuheenjohtaja Anna-Mari Toikka teki seuraavan vastaesityksen: Valtuustoaloitteessa tavoitteena on turvata henkilöstön yhdenvertainen asema siten, että ruokailuetu myönnetään kaikille ruokailuun osallistuville työntekijöille – ei ainoastaan tietyissä tehtävissä toimiville, kuten varhaiskasvatuksen opettajille, sosionomeille ja lastenhoitajille. Palautusesityksessä nostettiin esiin myös tarve tasavertaiseen mahdollisuuteen valvonta-ateriaetuun kaikille ruokailuhetkiin osallistuville aterioijille riippumatta tehtävänimikkeestä. Inklusio on keskeinen osa varhaiskasvatusta, ja erityisesti avustajien jatkuva läsnäolo ruokailuhetkissä on usein välttämätöntä lasten yksilöllisen tuen ja turvallisuuden takaamiseksi. Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta esittää, että myös avustajat ja päiväkotiapulaiset, jotka osallistuvat valvonta-aterialle, ovat oikeutettuja valvonta-ateriaetuu. Tämä vahvistaa yhdenvertaisuutta, hyvän ja sitoutuneen henkilöstön saatavuutta, lisää pito- ja vetovoimaa ja samalla vähentää mahdollista eriarvoisuuden ilmenemistä päiväkotien välillä.

Esitystä kannatti Tero Suominen. Esitystä ei hyväksytty yksimielisesti.

Puheenjohtaja ehdotti, että asiasta äänestetään siten, että ne, jotka kannattavat päätösehdotusta, äänestävät 'JAA' ja ne, jotka kannattavat Anna-Mari Toikan tekemää vastaesitystä, äänestävät 'EI'.

Lautakunta hyväksyi äänestysjärjestyksen.

Sähköisessä äänestyksessä annettiin 8 JAA -ääntä ja 2 EI -ääntä.

JAA: Eklund Sea, Elfving Mikko, Kosonen Liisa, Lundell Patrik, Salonen Birkitta, Valtonen Martin, Åberg-Hildén Maj, Virtanen Kari

EI: Suominen Tero, Toikka Anna-Mari

Päätös Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta päätti päätösehdotuksen mukaisesti.

Tiedoksi -

Selostus Valtuustoaloitteessa esitetään valvontaruokailua ravintoeduksi kaikille varhaiskasvatuksen aikuisille, jotka ruokailevat yhdessä lasten kanssa päiväkotien ruokahetkissä.

Valtuustoaloitteen osalta kiinnitetään huomiota siihen, että Kirkkonummen kunnan on noudatettava varhaiskasvatuslakia, Verohallinnon päätöksiä ja Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen 2022–2025 määräyksiä.

### **Varhaiskasvatuslain velvoitteet**

Kirkkonummen kunnalla on varhaiskasvatuslain 11 §:n perustuva velvollisuus järjestää kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle lapsen ravitsemustarpeet täyttävä terveellinen ja tarpeellinen ravinto, jollei muun kuin päiväkodissa tai perhepäivähoidossa annettu varhaiskasvatuksen luonteesta muuta johdu. Ruokailu tulee lisäksi järjestää ohjatusti kaikille läsnä oleville lapsille.

Toimipaikkojen toiminnan ja siihen liittyvien ruokailujen järjestämisestä ja organisoinnista vastaavat työnjohto-oikeutensa nojalla päiväkodin johtajat. Päiväkodin johtajan tehtävänä on arvioida se, montako aikuista ruokailutilanteessa tarvitaan ja nimetä toimipaikastaan ne henkilöt, jotka

tosiasiallisesti valvovat ja ohjaavat lapsiryhmän ruokailua. Henkilöt, joita ei määrätä ruokailun valvontaan ja ohjaamiseen, voidaan määrätä muihin työtehtäviin.

Varhaiskasvatustalaki ei edellytä henkilökunnan aterioiden järjestämistä. Varhaiskasvatuksessa olevan lapsen ruokailua koskeva ohjaus- ja valvontavelvollisuus toteutuu jo valvojan henkilöstön läsnäololla ruokailutilanteissa eikä se siten edellytä aterioiden järjestämistä tai tarjoamista henkilöstölle.

## **Henkilöstöruokailu**

Henkilöstöruokailu on toimintaa, jonka työnantaja järjestää henkilökunnalleen ja jota työnantaja tukee. Henkilöstöruokailun järjestämistapoja on useita. Varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on mahdollisuus ruokailla yksikössään lapsille tarkoitetun ruokailun yhteydessä eli ns. laitosten ruokailuna. Toimitilapalvelujen lautakunnan päätöksen (06.06.2024/§38) mukaisesti Kirkkonummen kunnan toimintayksikössä työskentelevä henkilöstö syö koulun- ja päiväkotiruokailun ehdoilla, jolloin ateriakokonaisuus on rakennettu siten, että ruokailun läpimeno on mahdollista rajallisena aikana ja tarjottava kokonaisuus mahtuu tarjoilulinjastoihin.

Verohallinnon vuoden 2025 ravintoetua koskevan päätöksen mukaan sairaalan, koulun, päiväkodin tai muun vastaavan laitoksen henkilökuntaan kuuluvan laitosten ruokailun yhteydessä saaman ravintoedun raha-arvona pidetään 6,45 euroa ateriaa kohden. Koulun, päiväkodin tai vastaavan laitoksen henkilökunnan oppilaiden tai hoidettavien ruokailun valvonnan yhteydessä saaman ravintoedun arvo on 5,16 euroa ateriaa kohden.

Lisäksi Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen VI luvun 4 §:n 2 momentissa määrätään seuraavasti: "mikäli viranhaltija/työntekijä koulussa, päiväkodissa taikka lastenhuoltolaitoksessa, sairaalassa tai muussa hoitolaitoksessa työvuorossa ollessaan määrätään osallistumaan valvojana tai ohjaajana ruokailuun ns. esimerkkiruokailijana, ei ateriasta tällöin peritä korvausta." Jollei ateriasta peritä korvausta, se katsotaan verotettavaksi luontoiseduksi.

## **Valvonta-ateriat**

Kirkkonummen kunnan varhaiskasvatuksessa on linjattu, että varhaiskasvatustalain 26 §, 27 § ja 28 § mukaiset henkilöstöryhmät eli varhaiskasvatuksen opettajat, varhaiskasvatuksen sosionomit ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajat kasvatusvastuullisina osallistuvat valvojana tai ohjaajana lasten ruokailuun niin sanottuna esimerkkiruokailijana ja voivat syödä valvonta-aterian.

Toimipaikkojen toiminnan ja siihen liittyvien ruokailujen järjestämisestä ja organisoinnista vastaavat työnjohto-oikeutensa nojalla päiväkodin johtajat. Päiväkodin johtajan tehtävänä on arvioida se, montako aikuista ruokailutilanteissa tarvitaan ja nimetä toimipaikastaan ne henkilöt, jotka tosiasiallisesti valvovat ja ohjaavat lapsiryhmän ruokailua.

Nimenomaisesti ruokailun valvontaan määrättyllä työntekijällä on oikeus ruokailla verottajan vuosittain määräämällä valvonta-aterian hinnalla, joka kirjataan hänelle palkanmaksussa verotettavaksi luontoiseduksi. Veroetuuden voi saada vain syömällä valvontaryhmän kanssa yhtäaikaaisesti. Ruokailun valvojana tai ohjaajana toimiminen ei kuitenkaan

edellyttä sitä, että on velvoitettu syömään valvonta-ateriaa. Jos työntekijä ei halua syödä valvonta-ateriaa, tulee hänen hoitaa lasten ruokailun valvontatehtävä.

### **Vastaus aloitteeseen**

Valtuustoaloitteessa esitetään valvontaruokailua ravintoeduksi kaikille varhaiskasvatuksen aikuisille, jotka ruokailevat yhdessä lasten kanssa päiväkotien ruokahetkissä.

Kirkkonummen kunnan varhaiskasvatuksen yleisenä linjauksena on se, että varhaiskasvatuslain 26 §, 27 § ja 28 § mukaiset henkilöstöryhmät eli varhaiskasvatuksen opettajat, varhaiskasvatuksen sosionomit ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajat kasvatusvastuullisina osallistuvat valvojana tai ohjaajana lasten ruokailuun niin sanottuna esimerkkiruokailijana ja voivat syödä valvonta-aterian.

Toimipaikkojen toiminnan ja siihen liittyvien ruokailujen järjestämisestä ja organisoinnista vastaavat työnjohto-oikeutensa nojalla päiväkodin johtajat. Päiväkodin johtajan tehtävänä on arvioida se, montako aikuista ruokailutilanteessa tarvitaan ja nimetä toimipaikastaan ne henkilöt, jotka tosiasiallisesti valvovat ja ohjaavat lapsiryhmän ruokailua. Tämä mahdollistaa sen, että ruokailun valvontaan ja ohjaamiseen voidaan tarvittaessa määrätä avustava työntekijä.

Varhaiskasvatuksessa käytössä oleva yleinen linjaus on tarkistettu Kunta- ja hyvinvointialueuetyönantajat KT:ltä, joka on todennut sen olevan työehtosopimuksen määräyksen mukainen. Kirkkonummen kunnan varhaiskasvatus katsoo, että nykyisellä järjestelyllä vastataan varhaiskasvatuslaista tuleviin velvoitteisiin ja noudatetaan Verohallinnon päätöksiä ja Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen 2022–2025 määräyksiä. Lisäksi todetaan, että oikeus valvonta-ateriaan perustuu edellä oleviin päätöksiin ja määräyksiin, eikä kunta voi tulkita asiaa toisin kuin päätöksissä ja määräyksissä on määrätty. Toimipaikkojen ruokailujen järjestämisen ja organisoinnin näkökulmasta valvontaruokailun laajentaminen kaikille varhaiskasvatuksen aikuisille, jotka ruokailevat yhdessä lasten kanssa päiväkotien ruokahetkissä ei ole tarpeellista tai tuota lisäarvoa.

Valtuustoaloitteella on tavoitteena lisätä Kirkkonummen kunnan pito- ja vetovoimaa varhaiskasvatuksen henkilöstön pysyvyydessä.

Varhaiskasvatus pitää erittäin tärkeänä, että sekä varhaiskasvatuksen että koko kunnan henkilöstön pito- ja vetovoimaan liittyviä asioita tuodaan esille. Varhaiskasvatuksen näkemyksen mukaan pito- ja vetovoima rakentuu työhön, johtajuuteen ja työyhteisöön liittyvistä seikoista. Pito- ja vetovoimaan liittyviä tekijöitä ovat mm. kilpailukykyinen palkkaus, työskentelyolosuhteet ja henkilöstöetujen esimerkiksi Epassin kehittäminen edelleen ja palkitsemiskäytänteiden kehittäminen.

Valtuustoaloitteessa ehdotetulla ravintoedun muutoksella on varhaiskasvatuksen näkemyksen mukaan varhaiskasvatuksen henkilöstön pito- ja vetovoimaan vähäisiä vaikutuksia tai ei vaikutusta lainkaan. Näkemys perustuu ensisijaisesti siihen, että valvonta-ateria ei erottele kuntia, koska siihen liittyvät päätökset ja määräykset sitovat kaikkia kuntatyönantajia. Näkemystä tukee osaltaan myös se, että vuoden 2025 talousarvion suunnittelun tueksi kerätyn tiedon perusteella henkilöstöruokailuun osallistuminen päiväkodeissa on 55 %.

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n kunnille antamassa ohjeistuksessa korostetaan, että on tärkeää pitää erillään se, jotka määrätään esimerkkiruokailijoiksi ja se, kenelle halutaan tarjota korvaukseton ateria. Tämän perusteella tulee esimerkkiruokailijat edelleen määrätä tehtävään. Korvauksettoman aterian tarjoamisessa on riskinä työntekijöiden asettaminen eriarvoiseen asemaan. Toisin sanoen osa henkilöstöstä suorittaa määrättyä tehtävää ja osa saa korvauksettoman aterian ilman määrättyä tehtävää. Lisäksi yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi, tulisi vapaan ravintoedun ulottamista kunnan koko henkilöstöön tarkastella.

Mikäli työnantaja haluaa ulottaa ravintoedun varhaiskasvatuksen kaikille työntekijöille tarkoittaa se lisäkustannuksia ja lisämäärärahan tarvetta vuodelle 2025. Laitosruokailun ravintoedun raha-arvolla (6,45 euroa) laskettuna vuosikustannukset ovat arviolta n. 200 000 euroa. Työnantajalle järjestelystä aiheutuvat veroseuraamukset voivat myös lisätä kustannuksia. Lisäksi edun laajentuminen tarkoittaisi ruokapalveluissa mahdollisia lisäkustannuksia mm. elintarvike-, henkilöstö- ja laitekustannuksia.

Varhaiskasvatusjohtaja Anu Vesiluoma on asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.

#### Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta 12.12.2024 § 75

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Valmistelija  | Varhaiskasvatusjohtaja Anu Vesiluoma<br>Varhaiskasvatuksen erityisasiantuntija Vesa Joronen<br>etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihde)                                                                                                                                                                                           |
| Esittelijä    | Sivistysjohtaja Ikonen Eeva-Kaisa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Päätösehdotus | Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta päättää antaa selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 3/2024: Kirkkonummen kunnan varhaiskasvatuksen henkilöstön pito- ja vetovoiman vahvistamiseksi ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuun käsiteltynä. |
| Käsittely     | Jäsen Heidi Castrén saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 17:26.                                                                                                                                                                                                                                                                   |

Varhaiskasvatusjohtaja Anu Vesiluoma oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.

Jäsen Anna-Mari Toikka teki seuraavan palautusesityksen: Esitän, että aloite palautetaan uudelleen käsittelyyn, jossa kattavammin vastataan itse aloitteeseen. - Inklusio on keskeinen osa varhaiskasvatusta ja avustajien jatkuva läsnäolo on keskeinen osa varhaiskasvatusta ja välttämätöntä turvallisuuden ja yhdenvertaisuuden takaamiseksi. - Aloitteessa esitetään, että kaikille varhaiskasvatukseen osallistuville pitäisi antaa mahdollisuus osallistua tasavertaisesti ruokailuhetkeen - Tämä malli ei vahvista veto- ja pitovoimaa - Verotusoikeuden tulisi koskea kaikkia aikuisia, jotka osallistuvat ruokailuhetkeen - Kasvatuksellisesti on suositeltavaa, että lasten kanssa aterioivat aikuiset syövät samaa ruokaa lasten kanssa - Vastauksessa ei ole pohdittu kustannuksia, jos mahdollistettaisiin koko henkilöstölle tämä etu.

Esitystä kannattivat Tero Suominen, Patrik Lundell, Birkitta Salonen ja Martin Valtonen.

Lautakunta hyväksyi palautusesityksen yksimielisesti.

Päätös Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta päätti palauttaa asian valmisteluun.

Tiedoksi -

Selostus

Kirkkonummen Vihreät ja ensimmäisinä allekirjoittajina Miisa Jeremejew ja Johanna Fleming jättivät kunnanvaltuuston kokouksessa 4.3.2024 seuraavan aloitteen:

”Valvontaruokailu ravintoeduksi kaikille varhaiskasvatuksen aikuisille, jotka ruokailevat yhdessä lasten kanssa päiväkotien ruokahetkissä.

Koko Suomea ja erityisesti pääkaupunkiseutua vaivaava pula pätevästä varhaiskasvatuksen henkilökunnasta koskee myös Kirkkonummea. Tällä aloitteella on tavoitteena lisätä Kirkkonummen kunnan pito- ja vetovoimaa varhaiskasvatuksen henkilöstön pysyvyydessä sekä näyttää Kirkkonummen arvostavan mittaamattoman arvokasta työtä, jota varhaiskasvatuksessa tehdään.

Me allekirjoittaneet ehdotamme, että Kirkkonummi muuttaa ravintoedun koskemaan varhaiskasvatuksen lastenhoitajien, varhaiskasvatuksen opettajien ja varhaiskasvatuksen sosionomien lisäksi myös varhaiskasvatuksen ryhmissä työskenteleviä muita aikuisia: ryhmäavustajia, taidepedagogeja, erityisopettajia ja kieli- ja kulttuuriryhmien opettajia. Myös heitä tarvitaan mallintamiseen ja lähitukeen, jonka tarvetta tuen lasten inklusio on lisännyt erittäin paljon. Tällä hetkellä (maaliskuu 2024) aterialta joutuu maksamaan 7 euroa mikäli ei ole oikeutettu valvonta-ateriaan.

**Valvonta-ateria tarkoittaa sitä, että ruokailun hinnaksi määritellään aterian verotusarvo 4,80 € lasketaan edun saajan tuloksi, josta hän maksaa veroprosenttinsa verran veroa. Ruokailun todelliseksi hinnaksi jää siis verotusarvo kerrottuna henkilön veroprosentilla.**

| Bruttopalkka/kk * | Veroprosentti ** | Yhden aterian todellinen hinta *** |
|-------------------|------------------|------------------------------------|
| 1 750 €           | 16 %             | 0,75 €                             |
| 2 000 €           | 18 %             | 0,85 €                             |
| 2 250 €           | 20 %             | 0,95 €                             |
| 2 500 €           | 23 %             | 1,10 €                             |
| 2 750 €           | 24 %             | 1,15 €                             |
| 3 000 €           | 26 %             | 1,25 €                             |
| 3 250 €           | 28 %             | 1,35 €                             |
| 3 500 €           | 29 %             | 1,40 €                             |

\* Bruttopalkka tarkoittaa palkan suuruutta ennen kuin siitä on vähennetty verot ja muut maksut.

\*\* Veroprosentti on vain suuntaa antava. Henkilökohtainen veroprosenttisi voi poiketa taulukossa annetusta. Veroprosentin suuruuteen vaikuttavat esim. asuinkunta, onko kirkollisverovelvollinen, mahdolliset verovähennykset jne.

\*\*\* Aterian hinta on laskettu veroprosentti x aterian verotusarvo. Esim. ensimmäisessä palkkaluokassa laskukaava on  $0,16 \times 4,80 \text{ €} = 0,768 \text{ €}$ . Hinnat on pyöristetty viiden sentin tarkkuudelle.

Miisa Jeremejew ja Johanna Fleming  
Kirkkonummen Vihreät”

Aloitteen olivat allekirjoittaneet Miisa Jeremejegin ja Johanna Flemingin lisäksi seuraavat valtuutetut ja varavaltuutetut: Minna Hakapää, Piia Aallonharja, Anders Adlercreutz, Urho Blom, Jani Ekman, Sini Felipe, Marjut Frantsi-



Lankia, Anneli Granström, Saara Huhmarniemi, Johanna Järvinen, Marko Kari, Liisa Kosonen, Jerri Kämpe-Hellenius, Aku Leijala, Kim Liljequist, Jussi Määttä, Maarit Orko, Krista Petäjäjärvi, Noora Piili, Tuovi Ronkainen, Anna Sahiluoma, Ville Salminen, Hannu Valtanen, Martin Valtonen, Kari Virtanen, Katja Ylisiurua, Kim Åström, Nina Bogatenko (ilmoittanut s-postitse allekirjoittavansa), Anna-Mari Toikka, Patrik Lundell, Arttu Lankinen ja Jani Kähkönen.

### **Vastaus valtuustoaloitteeseen 3/2024 Kirkkonummen kunnan varhaiskasvatuksen henkilöstön pito- ja vetovoiman vahvistamiseksi**

Kirkkonummen kunnalla on varhaiskasvatuslain 11 §:n perustuva velvollisuus järjestää kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle lapsen ravitsemustarpeet täyttävä terveellinen ja tarpeellinen ravinto, jollei muun kuin päiväkodissa tai perhepäivähoidossa annetun varhaiskasvatuksen luonteesta muuta johdu. Ruokailu tulee lisäksi järjestää ohjatusti kaikille läsnä oleville lapsille.

Valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan ruokailu on osa varhaiskasvatusta ja sille on asetettu yhteiset tavoitteet ja päämäärät. Ruokailu on tärkeä osa lapsen perushoitoa, kasvatusta ja opetusta. Ruokakasvatus on terveyttä ja hyvinvointia edistävien ruokatottumusten ja siihen liittyvien arvojen, asenteiden, tietojen ja taitojen oppimista sekä lapsen tasapainoisen ja myönteisen ruokasuhteen ja ruokailun tukemista. Ruokakasvatus kuuluu kiinteänä osana varhaiskasvatuksen arkeen ja ruokailutilanteisiin.

Varhaiskasvatuslaki ei edellytä henkilökunnan aterioiden järjestämistä. Varhaiskasvatuksessa olevan lapsen ruokailua koskeva ohjaus- ja valvontavelvollisuus toteutuu jo valvojan henkilöstön läsnäololla ruokailutilanteissa eikä se siten edellytä aterioiden järjestämistä tai tarjoamista henkilöstölle.

Valtakunnallisista varhaiskasvatussuunnitelman perusteista tuleviin ruokakasvatuksen velvoitteisiin vastaamiseen Kirkkonummen kunnan varhaiskasvatuksessa on linjattu, että varhaiskasvatuslain 26 §, 27 § ja 28 § mukaiset henkilöstöryhmät eli varhaiskasvatuksen opettajat, varhaiskasvatuksen sosionomit ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajat kasvatusvastuullisina osallistuvat valvojana tai ohjaajana lasten ruokailuun niin sanottuna esimerkkiruokailijana ja voivat syödä valvonta-aterian. Edun saaminen edellyttää, että ruokaillaan lasten kanssa. Ruokailun valvojana tai ohjaajana toimiminen ei kuitenkaan edellytä sitä, että on velvoitettu syömään päiväkodin ruokaa.

Ne päiväkodin työntekijät, joita ei ole määrätty osallistumaan valvojina lasten ruokailuun, aterioivat yleensä työaikana työpaikalla. He ovat oikeutettuja valvontatehtäviä sisältämättömään ateriaan ja maksavat syömistään päiväkodin aterioista sopimuksen mukaisen korvauksen, joka on vähintään ravintoedun verotusarvon ja enintään omakustannushinnan suuruinen. Päätöksen ruokapalveluiden hinnoittelusta tekee toimitilapalvelujen lautakunta.

Vuoden 2025 talousarvion suunnittelun tueksi kerätyn tiedon perusteella n. 54 % varhaiskasvatuksen työntekijöistä on ilmoittanut syövänsä valvonta-aterian. Kun tähän lisätään ne työntekijät, jotka ovat ilmoittaneet syövänsä valvontatehtäviä sisältämättömän aterian, niin prosentti on 55 %.

Kirkkonummen kunnan varhaiskasvatus katsoo, että nykyisellä järjestelyllä vastataan varhaiskasvatuslaista ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteista tuleviin velvoitteisiin. Tästä näkökulmasta valvontaruokailun laajentaminen kaikille varhaiskasvatuksen aikuisille, jotka ruokailevat yhdessä lasten kanssa päiväkotien ruokahetkissä ei ole tarpeellista tai tuota lisäarvoa.